R. 1930.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

WARSZAWA. Nr. 16. 16 sierpnia 1930.

TREŚĆ:

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 23 lipca 1930 roku

w sprawie ustalenia terminu wprowadzenia stroju urzędowego dla sędziów i prokuratorów sądu okręgowego w Warszawie.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. w sprawie wprowadzenia togi i biretu, jako stroju urzędowego dla sędziów i prokuratorów przy rozprawach (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 394) wprowadzam z dniem 1 listopada 1930 r. obowiązek używania stroju urzędowego przez sędziów i prokuratorów sądu okręgowego w Warszawie.

Minister Sprawiedliwości:

St. Car

OKÓLNIK Nr. 1561/II. G. S./30

w sprawie zamknięć rachunkowych za okres 1929/30.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz Komisji Kodyfikacyjnej.

Na podstawie § 79 Przepisów rachunkowo-kasowych w brzmieniu, ustalonem okólnikiem z dnia 30 maja 1927 r. Nr. 1300/II.GS/27 (Dz. Urz. Nr. 12 z r. 1927), zarządzam nadesłanie **w nieprzekraczalnym terminie,** ustalonym wspomnianym wyżej okólnikiem (§ 79 ustęp 4) zamknięć ra-

chunkowych za okres od 1 kwietnia 1929 r do 31 marca 1930 r., sporządzonych według niżej wymienionych wzorów i zasad ustalonych przez Ministerstwo Skarbu (pismo z dnia 26 czerwca 1930 r. L. D. VII. 8577/3/30) w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli.

1) Zamknięcia rachunkowe dochodów budżetowych należy sporządzić według wzoru Nr. 1, dołączonego do okólnika Nr. 1389/II.GS./28 (Dz. Urz. Nr. 12 z r. 1928) z uwzględnieniem uwag, wyrażonych w okólniku Nr. 1492/II.GS./29 (Dz. Urz. Nr. 14/29) punkt 1.

2) Zamknięcia rachunkowe wydatków budżetowych winny być sporządzone ściśle według załączonego wzoru Nr. 2, przyczem wydatki należy wykazać w pozycjach (przedziałki 11 — 13), ewidencja których prowadzona była przez władze asygnujące w myśl okólnika Nr. 980/II.GS./25, kredyty zaś (przedz. 6 — 10 i 16) tylko w paragrafach.

3) Zamknięcia rachunkowe wydatków, związanych z wypłatą części zaległego dodatku mieszkaniowego, stosownie do art. 5 ustęp 1 ustawy z dnia 26 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 90), winny być sporządzone według załączonego wzoru Nr. 2-a.

4) Władze asygnujące, do dyspozycji których były otwierane w okresach budżetowych 1928/29 i 1929/30 odnośne kredyty inwestycyjne, winny sporządzić zamknięcia rachunkowe wydatków, uskutecznionych na inwestycje według załączonego wzoru Nr. 2-b.

5) Zamknięcia rachunkowe zaliczek na uposażenie wypłaconych z sum obrotowych oraz zamknięcia rachunkowe sum obcych (depozyty, rachunki bieżące i fundusze specjalne, oprócz funduszu zaliczkowego na uposażenie) należy sporządzić według dotychczas obowiązujących wzorów, przyczem zamknięcie rachunkowe funduszów specjalnych winno zawierać bliższe określenie rodzaju tych funduszów, naprz.: fundusz kwaterunkowy, fundusz stypendjalny i t. p.

6) Zamknięcia rachunkowe zaliczek na uposażenie, udzielonych z funduszów specjalnych, sporządzą władze według załączonego wzoru Nr. 9.

Zarazem zaznacza się, że do zamknięć rachunkowych winny być bezwzględnie dołączone objaśnienia, zawierające zwięzłe i wyczerpujące oświetlenie danych cyfrowych co do wykonania budżetu, zwłaszcza z punktu widzenia gospodarczego. Ponadto należy:

a) co do dochodów uzasadnić znaczniejsze odchylenia rzeczywistych wpływów w porównaniu z rokiem ubiegłym,

b) co do wydatków wyjaśnić, z jakich przyczyn powstały większe oszczędności w poszczególnych paragrafach.

Zamknięcia rachunkowe winny być sporządzone ściśle według ustalonych wzorów i nomenklatury budżetu w celu zachowania jednolitości.

Warszawa, dnia 25 lipca 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
St. Car

Wzór Nr. 2. **Załączniki** do okólnika Nr. 1561/II. G. S./30.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

wydatków budżetowych ....

za okres ....

Dział	Rozdział	Paragraf	Pozycja	Nazwa działu, rozdziału, paragrafu i pozycji	Kredyty: wyznaczone w budżecie	Kredyty: dodatkowe	Kredyty: przeniesione z innych paragrafów	Kredyty: przeniesione do innych paragrafów	Kredyty: po dokonaniu zmian	Wydatki brutto: w okresie budżetowym	Wydatki brutto: w okresie ulgowym	Wydatki brutto: razem	Z wydatków brutto zwrócono	Wydatki netto	Kredyty niewyczerpane	Uwagi
					złotych											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
				Administracja												
				Wydatki zwyczajne .												
				Razem paragraf . .												
				Razem rozdział . .												
				Razem dział . . .												
				Razem wydatki zwyczajne												
				Wydatki nadzwyczajne												
				Razem paragraf . .												
				Razem rozdział . .												
				Razem dział . . .												
				Razem wydatki nadzwyczajne . . .												
				Ogółem Administracja												
				Przedsiębiorstwa												
				Ogółem wydatki . .												

Wzór Nr. 2-a.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

wydatków Sądu Okręgowego (Więzienia) .... uskutecznionych z nadwyżki budżetowej na wypłatę części zaległego dodatku mieszkaniowego za rok 1928 — na podstawie ustawy z dnia 26 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 90)

w okresie budżetowym 1929/30.

Wyszczególnienie władzy	Wydatki brutto			Z wydatków brutto zwrócono	Wydatki netto	UWAGI
	w okresie budżetowym	w okresie ulgowym	Razem			
	złotych					
1	2	3	4	5	6	7

Wzór Nr. 2-b.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

wydatków Sądu Okręgowego w .... uskutecznionych na inwestycje

za okresy 1928/9 i 1929/30.

Wyszczególnienie objektów	Kredyty otwarte	Wydatki brutto		Zwroty wydatków		Wydatki netto			Kredyty niewyczerpane z końcem okresu 1929/30 i przeniesione na następny okres	Uwagi
		w okresie 1928/9	w okresie 1929/30	w okresie 1928/9	w okresie 1929/30	w okresie 1928/9	w okresie 1929/30	razem		
	złotych									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Wzór Nr. 9.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

zaliczek na uposażenie udzielonych z funduszów specjalnych

za okres ....

Wyszczególnienie władzy	Pozostałość na dzień 1 kwietnia 1929 r.		Przychody			Rozchody			Pozostałość w dniu 31 marca 1930 r.		Razem specjalny fundusz zaliczkowy	Uwagi
	gotowizną w kasach	na rachunkach dłużników	przelewy	zwroty zaliczek	razem	przelewy	udzielone zaliczki	razem	gotowizną w kasach	na rachunkach dłużników		
	z		ł		o	t		y	c	h		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

OKÓLNIK Nr. 1562/II. A./30

w sprawie czynności sądowych dokonywanych w toku dochodzenia.

Do wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich.

Ze składanych sprawozdań sądowych wynika, że niejednokrotnie między sądami a urzędami prokuratorskiemi istnieje rozbieżność w wykładni i stosowaniu przepisów art. 251 k. p. k. co do dokonywania na wniosek prowadzącego dochodzenie czynności sądowych w toku postępowania przygotowawczego.

Celem usunięcia tej rozbieżności, która może ujemnie wpłynąć na tok postępowania karnego, wskazane jest stosowanie w praktyce następujących zasad:

Stanowisko oskarżyciela publicznego w toku postępowania przygotowawczego jest stanowiskiem samoistnem i odpowiada pojęciu „dominus litis". Kieruje on dochodzeniami i odpowiada wyłącznie za celowość przedsięwziętych czynności. Zasada ta znajduje swój wyraz w przepisach art. 242, 245, 246, 266, § 2 i 3 i t. d. k. p. k. oraz w postanowieniach §§ 98 i 102 reg. prok.

Stosując konsekwentnie zasadę powyższą przy wykładni art. 251 k. p. k., należy dojść do przekonania, że ocena, czy i kiedy „zachodzi potrzeba" przedsięwzięcia przez sąd czynności w artykule tym wymienionych, należy do „prowadzącego dochodzenia" t. j. do prokuratora, w sprawach zaś, należących do właściwości sądów powiatowych (grodzkich) — do tych władz, które w myśl art. 56 § 1 k. p. k. „wnoszą i popierają oskarżenie przed sądami powiatowemi (grodzkiemi)".

Inaczej przedstawia się sprawa dokonywania „w razie potrzeby" czynności sądowych „na żądanie pokrzywdzonego lub podejrzanego" (art. 252 k. p. k.), których stanowisko w toku postępowania nie ma wspomnianego wyżej charakteru kierowniczego i dlatego też decyzja co do tego, czy istnieje potrzeba dokonania pewnej czynności na żądanie pokrzywdzonego lub podejrzanego, należy wyłącznie do sędziego śledczego lub sądu powiatowego.

Z rozważań powyższych wynika, że sąd nie może odmówić dokonania **czynności** wskazanych w art. 251 k. p. k. na wniosek prowadzącego dochodzenie, o ile oczywiście wniosek ten odpowiada przesłankom wyszczególnionym w treści tego przepisu; czy w danym wypadku przesłanki te zachodzą, ocenia sąd wezwany o dokonanie odnośnej czynności, a to na podstawie danych zawartych w treści wniosku dla uzasadnienia żądania wniosku. Z tej więc przyczyny wniosek winien w motywach swych wskazywać wyraźnie okoliczności, uzasadniające istnienie ustawowych przesłanek. Stosownie do tego sąd np. nie będzie mógł odmówić przesłuchania podejrzanego lub zbadania jego stanu umysłowego (art. 251 lit. a) i e) k. p. k.), ustawa bowiem nie przewiduje tu żadnych ograniczeń. Natomiast do sądu należeć będzie ocena, czy istotnie „bez odczytania protokółu czynności, ustalającej ślady przestępstwa, ślady te na rozprawie nie dałyby się odtworzyć" (art. 251 lit. b) k. p. k.), czy „zachodzi obawa, że świadek nie będzie mógł się stawić na rozprawę główną" (art. 251 lit. c) k. p. k.), lub też, czy „zachodzi obawa, że świadek bez przysięgi nie powie prawdy" (art. 251 lit. d) k. p. k.). Prokurator winien więc przytoczyć okoliczności faktyczne, odpowiadające powyższym wymogom ustawowym. Poza stwierdzenie okoliczności, warunkujących dopuszczalność czynności, badanie sądowe jej „potrzeby" nie wychodzi.

Oczywistą jest rzeczą, że sąd okoliczności powyższe sprawdzać będzie tylko w wypadku, jeśli co do nich nasuwa się uzasadniona wątpliwość, a więc jeśli np. sądowi wiadomo, że dany świadek bez trudności może się stawić na rozprawę, a wniosek prowadzącego dochodzenie o przesłuchanie go pod przysięgą opiera się na brzmieniu art. 251 lit. c) k. p. k. Inne ujęcie sprawy, a więc uprzednie sprawdzanie w każdym wypadku zasadności wniosku z art. 251 k. p. k. doprowadziłoby w każdym razie do opóźnienia toku postępowania, a niekiedy mogłoby nawet spowodować niepowetowaną szkodę przez uniemożliwienie dokonania danej czynności (zatarcie śladów, śmierć świadka i t. p.). Muszą więc istnieć szczególne powody do sprawdzania okoliczności, przytoczonych przez prokuraturę. Tem bardziej należy zachować szczególną ostrożność w kwestjonowaniu wniosków wysnutych przez Prokuraturę z przesłanek faktycznych, obejmujących często całokształt sprawy, jak np. że bez przysięgi nie będzie można od świadka dowiedzieć się prawdy w punkcie istotnym. Prokurator bowiem, jedynie odpowiedzialny za należyte zebranie materjału dowodowego, najlepiej może osądzić potrzebę danej czynności. Sąd obowiązany jest ocenić w takim wypadku potrzebę również z punktu zadań dochodzenia, a więc także z punktu widzenia oskarżyciela (art. 243 k. p. k.). Zważyć wreszcie należy, że wniosek prokuratora może być uzasadniony wprawdzie nie z powodów przezeń przytoczonych, lecz z powodów innych widocznych z aktu sprawy lub skądinąd sądowi wiadomych; sąd powinien to uwzględnić. Z tej też przyczyny wypadki odmownego załatwienia wniosków z art. 251 k. p. k. winny zdarzać się tylko wyjątkowo.

Z drugiej strony urzędy prokuratorskie przed postawieniem wniosku winny starannie badać, czy istotnie zachodzi potrzeba dokonania danej czynności sądowej i przy motywowaniu wniosku baczyć, czy istnieją wszelkie przesłanki ustawowe wniosku, w przeciwnym bowiem razie obciążałyby sądy powiatowe (grodzkie) i sędziów śledczych czynnościami drobnemi, z ujmą dla spraw istotnie poważnych.

Zaznaczyć należy, że organa władzy, powołane w myśl art. 56 § 1 k. p. k. do wnoszenia oskarżenia publicznego, w zasadzie również mogą stawiać wnioski z art. 251 k. p. k., że jednak z uwagi na przepis art. 443 k. p. k. w sprawach, należących do właściwości sądu powiatowego (grodzkiego), sąd ten sam prowadzi dochodzenia i już z tego tytułu jest do przedsięwzięcia danej czynności właściwy i sam decyduje o jej potrzebie.

O ile chodzi o wnioski stawiane przez organa policyjne w sprawach, należących do właściwości sądów okręgowych, to sąd w przeważnej ilości wypadków będzie związany tego rodzaju wnioskami w taki sam sposób, jak wnioskami prokuratora. Będzie to miało miejsce w tych wypadkach, w których policja prowadzi dochodzenie na zlecenie i jako organ prokuratora (§§ 112 i nast. reg. prok.), t. j. pod kierunkiem prokuratora jako prowadzącego dochodzenie pośrednio przez dochodźcę policyjnego, prowadzącego je bezpośrednio (art. 242 k. p. k.). W wypadkach, gdy policja działa z własnej inicjatywy (art. 241 k. p. k.), sąd wiązany będzie wnioskami policji w razie nagłej potrzeby, gdy uprzednie porozumienie policji lub sądu z urzędem prokuratorskim mogłoby spowodować zwłokę, mającą dla dalszego postępowania znaczenie rozstrzygające. Tego rodzaju nagła konieczność podjęcia na wniosek policji **czynności** sądowej ku zabezpieczeniu śladów i dowodów może zwłaszcza powstać w wypadku art. 251 lit. b) k. p. k. (sekcja zwłok, oględziny uszkodzonych na ciele, oględziny miejsca zbrodni zaraz po czynie), lub w wypadku art. 251 lit. c) k. p. k. (niebezpieczeństwo śmierci świadka i t. p.). Pozatem zgłoszenie przez organ policji potrzeby podjęcia czynności sądowej zawsze zobowiązuje sędziego do rozważenia

(art. 252 k. p. k.), czy należy dokonać czynności dopuszczalnej w myśl art. 251 k. p. k. jako niecierpiącej zwłoki. W tym wypadku sąd ustala nietylko formalne warunki dokonania czynności przewidzianych w art. 251 k. p. k., lecz także ich potrzebę (np. czy ze względu na poszlaki jest powód słuchania danej osoby jako „podejrzanego", czy to, co ma zeznać świadek, wyjeżdżający do Ameryki, ma wogóle znaczenie dla sprawy i t. p.). W przypadkach wątpliwych sąd zawsze dokona czynności, aby nie udaremnić ewent. dowodu (motywa Komisji Kodyfikacyjnej).

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1563/II. A./30

w sprawie uzupełnienia i sprostowania okólnika Nr. 1494/II. A./29 o ustaleniu nazw skróconych dla poszczególnych typów i wielkości pieczęci urzędowych w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Sprawiedliwości, jako też w sądach i urzędach wymiaru sprawiedliwości i w więziennictwie.

Do wszystkich władz zarządu i wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Wskutek rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 1930 r. o uzupełnieniu i zmianie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 1929 r. o pieczęciach urzędowych w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Sprawiedliwości, jako też w sądach i urzędach wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 219), zestawienie typów pieczęci urzędowych, dołączone do okólnika Nr. 1494 (Dz. Urz. Min. Spr. Nr. 16 z r. 1929), uzupełniam w sposób następujący:

Przy końcu tego zestawienia należy w rubryce „a" dopisać kolejną liczbę porządkową „48" i do liczby tej w rubryce „b" wpisać wyrazy „Instytut Ekspertyz Sądowych w Warszawie", w rubryce „c" wpisać wyrazy „jak L. p. 1", w rubrykach „d", „e" i „h" wstawić kreskę „—", a w rubrykach „f" i „g" wpisać wyrazy „Instytut Ekspertyz Sądowych".

Równocześnie stwierdzam, że w wymienionem wyżej zestawieniu zaszły następujące omyłki druku:

W pozycji „L. p. 9" w rubryce „g" zamiast „Sądu Apelacyjnego" ma być „Sądu Apel.", a w rubryce „h" zamiast „Sądu Apelacyjnego" ma być „S. A.".

W pozycji „L. p. 13" w rubryce „e" zamiast „Okręgowy" ma być „okręgowy", a w rubryce „g" zamiast „Okr." ma być „okr.".

W pozycji „L. p. 14" w rubryce „g" zamiast „Okręgowego" ma być „Okr.".

W pozycji „L. p. 21" w rubryce „f" zamiast „Miejskiego" ma być „Miejsk.".

W pozycji „L. p. 32" w rubryce „f" zamiast „Zakł. Ub. Wyp." ma być „Zakł. Ub. od Wyp.".

W pozycji „L. p. 34" w rubryce „h" zamiast „Naczelnik" ma być „Nacz.".

W pozycji „L. p. 35" w rubryce „g" zamiast „Zakładu" ma być „Zakł.".

W pozycji „L. p. 44" w rubryce „g" zamiast „zaufania" ma być „zauf.".

Przypominam, że w myśl art. 15—20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980), wyobrażenie orła państwowego może być zamieszczone tylko w urzędowych pieczęciach okrągłych tudzież, że wyrób pieczęci z orłem państwowym zastrzeżony jest wyłącznie Mennicy Państwowej. Niedopuszczalne natomiast jest zamieszczanie orła państwowego na pieczątkach, jak np. na pieczątkach nagłówkowych, listowych i t. p.

Panów Kierowników władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa proszę o wydanie odpowiednich zarządzeń, by tego rodzaju pieczątki z wyobrażeniem orła państwowego bądź zostały wycofane z użycia, bądź też, by z nich usunięto wyobrażenie orła państwowego.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1564/II. A./30

w sprawie ograniczenia wezwań o pomoc prawną.

Do wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich.

Doszło do mojej wiadomości, że niejednokrotnie sądy okręgowe i sędziowie śledczy zwracają się do innych sądów i sędziów śledczych zwłaszcza do sądów i sędziów śledczych w Warszawie i w innych większych miastach, o wykonanie w drodze pomocy prawnej czynności śledczych, polegających na dokonaniu przez biegłych ekspertyzy lub też na wykonaniu tłumaczenia.

Wezwania takie niepotrzebnie obciążają sądy wezwane czynnościami, które winny być dokonywane przez sądy wzywające bezpośrednio, powodują one zbędną korespondencję, a częstokroć przyczyniają się do przewlekania toku spraw karnych.

Zważyć ponadto należy, że dokonanie czynności śledczej, w szczególności zaś oznaczenie zakresu ekspertyzy, kierunku badania przez biegłych winno zależeć od oceny sędziego prowadzącego śledztwo, przekazywanie zaś decyzji w tego rodzaju czynnościach sędziom wezwanym może chybiać celu, gdyż sędzia ten nie jest obznajmiony z całością sprawy i nie ma obowiązku jej zgłębienia, ograniczając się jedynie do treści wezwania. Stąd też w wielu wypadkach wyłania się następnie konieczność dokonania ponownej ekspertyzy, co znowu ujemnie odbija się zarówno na toku postępowania sądowego jak i na obciążeniu sądów.

W celu ukrócenia tego niepożądanego stanu rzeczy zwracam uwagę, że o ile chodzi o ekspertyzy dokonywane przez instytut ekspertyz sądowych (Warszawa, ul. Oczki 1. Dz. Urzęd. Nr. 23 z 1929 r.), Mennicę Państwową, państwowe zakłady graficzne, zakłady badania środków żywności i inne podobne zakłady i urzędy, to wszystkie władze wymiaru sprawiedliwości winny zwracać się do nich bezpośrednio o dokonanie danej czynności, wskazując wyraźnie jej zakres i udzielając potrzebnych do wydania orzeczenia materjałów. Regułą winno być przytem, że opinje swoje wspomniane urzędy i zakłady wydają tylko na piśmie (art. 138 k. p. k., § 143 reg. kar.) i — poza wypadkami zupełnie wyjątkowemi — należy zanie-

chać wzywania poszczególnych funkcjonarjuszów tych zakładów i urzędów do stawiennictwa na rozprawie.

Podobnie, o ile chodzi o opinję biegłych takiej gałęzi wiedzy lub sztuki, albo też o dokonanie tłumaczenia przez tłumaczy specjalnych, których brak w danym okręgu sądowym, mogą sądy zwracać się bezpośrednio do biegłych tłumaczów zamieszkałych w innym okręgu sądowym, którzy opinję swą złożą następnie wzywającemu sądowi (art. 132 k. p. k.) tak, iż jedynie w razie konieczności odebrania przysięgi od takiego biegłego wystarczy o dokonanie tej czynności zwrócić się do właściwego sądu, który przy odbieraniu przysięgi przesłucha biegłego także co do treści opinji złożonej przed przysięgą tak, iżby opinję tę można było uważać za złożoną wobec sądu (art. 339 k. p. k.) i opinję tę odczytać na rozprawie w razie, gdy nie zajdzie konieczność wezwania biegłego na rozprawę.

Wskazane jest również unikanie dokonywania „oględzin" aktów lub dokumentów w drodze pomocy prawnej przez sędziego wezwanego, gdyż oględziny takie dokonane przez osobę trzecią nigdy prawie w zupełności nie spełnią zadania oględzin, protokół bowiem oględzin nie zastąpi dokonywania samej czynności przez prowadzącego śledztwo lub przez sąd orzekający, a spisanie protokółu oględzin akt czy dokumentów obciąża poważnie sędziego wezwanego.

Dlatego też tego rodzaju wezwania o pomoc prawną powinny się zdarzać jedynie w tych wypadkach, w których przesłanie dokumentów czy akt sądowi wzywającemu nie może nastąpić ze względów na przeważający interes publiczny, lub gdyby w razie zaginięcia takiego dokumentu podczas przesyłki mogła powstać niepowetowana szkoda.

Podając powyższe do wiadomości wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich, proszę Panów kierowników sądów i prokuratur o czuwanie nad przestrzeganiem zasad zawartych w niniejszym okólniku.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1565/II. A./30

w sprawie dostarczania dowodów rzeczowych na rozprawy sądowe i ponoszenia kosztów konwojowania osób i rzeczy.

Do wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich.

Władze policji państwowej uskarżają się, że sądy i urzędy prokuratorskie często zwracają się do organów policji państwowej z poleceniami dostarczenia na rozprawę główną do sądu prowadzącego sprawę, dowodów rzeczowych, znajdujących się w przechowaniu innych władz sądowych.

Postępowania takie, zwłaszcza w wypadkach, jeśli miejsce przechowania dowodów rzeczowych znajduje się w większej odległości od siedziby sądu, prowadzącego sprawę, poważnie obciąża organa policyjne i odrywa je od programowej służby w zakresie bezpieczeństwa publicznego, co—

wobec szczupłości personelu policyjnego — ujemnie odbija się na działalności i sprawności policji państwowej.

Z tych przyczyn, oraz z uwagi na konieczność możliwie oszczędnej gospodarki funduszami państwowemi, należy wypadki zwracania się do policji państwowej o przetransportowanie dowodów rzeczowych do innego sądu ograniczyć do niezbędnej potrzeby, gdy np. doniosłość dowodów rzeczowych dla danej sprawy, ich rozmiar lub szczególne właściwości wymagają nadzwyczajnej staranności lub ochrony przy przewozie tak, że nie można przesłać ich zwyczajnemi środkami transportu (pocztą, przez funkcjonarjusza sądowego), bądź też, gdyby nieskorzystanie z organu policyjnego mogło być powodem odroczenia rozprawy i narazić Skarb Państwa na poważne straty z tego powodu.

Poza temi wypadkami używania organów policyjnych dla dostarczenia dowodów rzeczowych powinno mieć miejsce tylko, jeśli czynność ta nie będzie wymagała specjalnego odrywania funkcjonarjuszów policji państwowej od programowej służby, a więc, gdyby np. odpowiednim funkcjonarjuszom policji można było powierzyć transport dowodów rzeczowych przy sposobności powołania ich w charakterze świadków lub konwojentów, czy też w innych sprawach służbowych z miejscowości, w której przechowywane są dowody rzeczowe, do siedziby sądu orzekającego w danej sprawie.

Ponadto winna oczywiście policja dostarczyć na własny koszt sądom do rozprawy te dowody rzeczowe, które są przechowywane w policji (t. z. „pierwsze dostarczenie").

Koszty dostarczenia dowodów rzeczowych, jak również koszty konwojowania osób do władz wymiaru sprawiedliwości obciążają te władze, które dostarczenie względnie konwojowanie (sprowadzenie) zarządziły (okólnik Nr. 1543 Dz. Urz. Nr. 10 z 1930 roku) chyba, że chodzi o pierwsze dostarczenie dokonane z inicjatywy organu policyjnego, lub o te wypadki, gdy dostarczenie osoby następuje wskutek listu gończego lub wprawdzie na polecenie władzy sądowej, lecz polecenie to nastąpiło skutkiem obecności sędziego (prokuratora) na miejscu, a organ policyjny byłby zobowiązany i bez tego polecenia zatrzymać lub sprowadzić daną osobę do sądu (prokuratora). W tych wypadkach obowiązkiem policji jest dostarczenie na własny koszt ujętej osoby poszukiwanej tylko do najbliższego sądu (sędziego śledczego, prokuratora), który celem pokrycia kosztów dalszego transportu do siedziby poszukującej władzy sądowej wypłaci zaliczkowo organom policyjnym odpowiednią kwotę w gotówce. To samo ma odpowiednie zastosowanie do dostarczenia rzeczy np. z miejsca sędziowskiej rewizji lub oględzin dokonywanych przy użyciu asystencji policyjnej do kancelarji sędziego, prowadzącego rewizję lub oględziny, jeżeli dostarczenie to nastąpiło wprawdzie z polecenia sędziego, lecz organ policyjny byłby i bez tego polecenia zobowiązany dostarczyć ową rzecz do sądu.

Panów Prezesów i Prokuratorów proszę o czuwanie nad przestrzeganiem przez podległe sądy i prokuratury zasad, zawartych w niniejszym okólniku.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1566/II. A./30

w sprawie roztaczania specjalnej opieki nad ociemniałymi żołnierzami Rzeczypospolitej Polskiej.

Do wszystkich władz zarządu i wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Wskutek okólnika Nr. 27, wydanego przez Prezesa Rady Ministrów dnia 18 lipca 1930 r. a w związku z roztoczeniem specjalnej opieki nad ociemniałymi żołnierzami Rzeczypospolitej Polskiej, zjednoczonymi w Związku Stowarzyszeń dla Ociemniałych Żołnierzy — dla którego to stowarzyszenia Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 24 maja 1930 r. Nr. A.T.2502/5 zatwierdziło wzór zamieszczonej niżej oznaki — proszę Panów Kierowników wszystkich władz zarządu i wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń, aby ociemniałych inwalidów wojennych, posiadających wspomnianą oznakę, którzy zgłaszać się będą do urzędów, otaczano jak najprzychylniejszą opieką przez okazywanie im w każdym wypadku jak najdalej idącej pomocy.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

Załącznik do okólnika Nr. 1566/II. A./30.

OKÓLNIK Nr. 1567/II.A./30

w sprawie przekazywania grzywien za fałszowanie środków żywności.

Do wszystkich sądów i urzędów prokuratorskich z wyjątkiem sądów i urzędów prokuratorskich okręgu sądu apelacyjnego w Katowicach.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uskarża się, że sądy i urzędy prokuratorskie, wykonywujące karę grzywny, orzeczoną za przestępstwa z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o nadzorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P.

Nr. 36, poz. 343), bądź to nie stosują wogóle przepisu art. 47 tego rozporządzenia, mianowicie nie przekazują ściągniętych grzywien właściwym państwowym zakładom badania żywności i przedmiotów użytku w myśl okólnika Nr. 1399 (Dz. Urz. z r. 1928, Nr. 14 str. 247), bądź — przekazując pewne sumy pieniężne odnośnym zakładom — nie wymieniają, czy sumy te należą się zakładowi tytułem grzywny (i w jakiej sprawie) czy też tytułem zwrotu kosztów badania zakwestjonowanej żywności i przedmiotów użytku.

Taki stan rzeczy wprowadza niepożądane zamieszanie w rachunkowości zakładów badana żywności i przedmiotów użytku i dlatego zarządzam, aby wszystkie sądy i urzędy prokuratorskie, po ściągnięciu orzeczonych grzywien, przy sposobności przekazywania ich właściwym zakładom badania żywności, szczegółowo wymieniały, czy dana suma jest grzywną, czy też należy się ona tytułem zwrotu kosztów ekspertyzy i jakiej sprawy dotyczy. Wskazane jest przytem powoływanie sygnatury akt zakładu badania żywności i przedmiotów użytku.

Panów Prezesów, Prokuratorów i Kierowników sądów proszę o czuwanie nad przestrzeganiem zasad niniejszego okólnika.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1568/II.A./30

w sprawie postępowania przeciwko nieletnim.

Do Panów Prezesów sądów okręgowych i Naczelników sądów powiatowych.

Z uwagi na szczególne właściwości postępowania w sprawach karnych przeciwko nieletnim (art. 598 i nast. k. p. k.) wskazane jest skoncentrowanie ich możliwie w jednem ręku i dlatego należałoby przy ustalaniu podziału czynności w sądach okręgowych sprawy karne przeciwko nieletnim powierzać jednemu wydziałowi, a sprawy, w których zarządzono postępowanie uproszczone, powierzać jednemu sędziemu, stale do rozstrzygania tego rodzaju spraw powołanemu.

Ten sam sędzia winien również z reguły rozstrzygać przekazane do postępowania uproszczonego sprawy, w których postępowanie przeciw nieletniemu toczy się wespół z oskarżonymi dorosłymi, chybaby była podstawa do wyłączenia sprawy przeciw dorosłym w myśl art. 29 k. p. k., a również z reguły powinien sędzia ten uczestniczyć w komplecie sądzącym przy rozstrzyganiu nieprzekazanych do postępowania uproszczonego spraw przeciwko nieletnim, oraz w sprawach karnych odwoławczych przeciwko nieletnim.

We wszystkich sądach powiatowych należałoby sprawy karne przeciwko nieletnim z całego okręgu sądowego powierzać jednemu sędziemu, w miarę możności temu sędziemu, który załatwia sprawy opiekuńcze, o ile napływ spraw przeciwko nieletnim nie usprawiedliwia powierzenia jednemu sędziemu wyłącznie tylko spraw karnych przeciwko nieletnim.

Sędziowie prowadzący sprawy nieletnich winni **w miarę możności** stosować w postępowaniu przepisy art. 598 i nast. k. p. k. (art. 613 k. p. k.).

Panów Prezesów i Naczelników sądów proszę, aby przy obradach nad ustaleniem podziału czynności, względnie przy przedstawianiu wniosków z § 103 reg. cg. brali pod uwagę przedstawione wyżej zasady.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1569/II. G. S./30

w sprawie przepisów o sprzedaży, wymianie lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych oraz odpisaniu z ksiąg inwentarzowych przedmiotów zniszczonych.

Do wszystkich władz i urzędów Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Najwyższą Izbą Kontroli pismem z dnia 19 maja 1930 r. Nr. D.I. 8461/3/29 wydało załączone przepisy obowiązujące przy sprzedaży, wymianie, lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych oraz odpisaniu z ksiąg inwentarzowych przedmiotów zniszczonych.

Powyższe przepisy podaję do wiadomości i stosowania i równocześnie zarządzam co następuje:

a) W skład komisji (§ 2) wchodzi: a) w więzieniach podlegających bezpośrednio Ministerstwu Sprawiedliwości: 1) naczelnik więzienia, 2) kierownik działu gospodarczego lub działu pracy, 3) starszy dozorca gospodarczy lub działu pracy, b) w więzieniach przy sądach powiatowych: 1) naczelnik sądu powiatowego jako przełożony więzienia, 2) wyznaczony przez naczelnika sądu urzędnik sądowy, 3) dozorca więzienia, względnie woźny pełniący obowiązki dozorcy. Wymienieni funkcjonarjusze powołani są również do sporządzenia protokółu o zniszczonych przedmiotach inwentarza więziennego, o czem mowa w § 5 załączonych przepisów.

b) Uznany za zniszczony inwentarz więzienny, a zwłaszcza bielizna, odzież i pościel, winny być przedewszystkiem użyte na naprawę pozostałego inwentarza, o czem należy zaznaczyć w protokóle (§§ 2, 5 i 7).

c) Wymiana lub sprzedaż oraz odpisanie z księgi inwentarzowej przedmiotów zbędnych lub zniszczonych w sądach i urzędach sądowych oraz więzieniach przy sądach powiatowych w okręgu danego sądu okręgowego wymaga w każdym wypadku, bez względu na wartość przedmiotu, uprzedniej zgody prezesa właściwego sądu okręgowego. Zbędne lub zniszczone przedmioty, należące do inwentarza prokuratury, oddaje się do dyspozycji prezesa właściwego sądu.

d) Więzienia, podległe bezpośrednio Ministerstwu Sprawiedliwości, przedstawiają Ministerstwu odpisy wszelkich protokółów wybrakowanego inwentarza bez względu na jego wartość. Sprzedaż jakiegokolwiek inwentarza w tych więzieniach wymaga uprzedniego zezwolenia Ministerstwa Sprawiedliwości.

e) Należy dążyć, aby udział rzeczoznawcy w komisji (ust. 1 § 2 załączonych przepisów) był bezpłatny. W razie konieczności przyznania rzeczoznawcy wynagrodzenia odnośny wydatek pokrywa się z ceny, uzyskanej ze sprzedaży inwentarza, w innych zaś wypadkach z kredytu — przeznaczonego na zakup inwentarza.

f) Odstąpienie przedmiotów zbędnych urzędom, niepodlegającym Ministerstwu Sprawiedliwości, może nastąpić tylko za zapłatą w wysokości wartości danego przedmiotu.

Warszawa, dnia 6 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

Załącznik do okólnika Nr. 1569/II. G. S./30.

PRZEPISY

obowiązujące przy sprzedaży, wymianie lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych oraz odpisaniu z ksiąg inwentarzowych przedmiotów zniszczonych.

Inwentarz ruchomy, stanowiący własność Skarbu Państwa, znajdujący się w użytku władz, urzędów i instytucyj państwowych, o ile stał się zbędnym, może być sprzedany, wymieniony lub odstąpiony, lub też o ile uległ zniszczeniu odpisany z ksiąg inwentarzowych, przy przestrzeganiu następujących przepisów:

§ 1.

Zakwalifikowanie przedmiotów inwentarza jako zniszczonych lub zbędnych oraz oszacowanie ich, odbywa się w każdym wypadku komisyjnie, na wniosek zwierzchnika urzędu lub zarządzenie władzy wyższej.

§ 2.

W skład Komisji, o której mowa w § 1 wchodzi jako przewodniczący zwierzchnik urzędu lub jego zastępca, dwóch członków z pośród personelu urzędu, oraz zaproszony rzeczoznawca.

W razie szczupłości personelu danego urzędu należy do Komisji zaprosić przedstawiciela miejscowej władzy skarbowej.

Komisja winna oznaczyć protokólarnie wartość kwalifikowanych przedmiotów.

Jeżeli zbędne lub zniszczone ruchomości stanowią przedmioty sztuki lub zabytku i mogą mieć wartość muzealną lub bibljograficzną, to w tym wypadku w Komisji Kwalifikacyjnej winien brać udział przedstawiciel Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 3.

O mającem się odbyć posiedzeniu Komisji, należy na 14 dni przed posiedzeniem zawiadomić Najwyższą (Okręgową) Izbę Kontroli, a w poszczególnych wypadkach w tym terminie zwrócić się również do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o delegowanie przedstawiciela.

§ 4.

Nieprzybycie przedstawiciela Kontroli nie powstrzymuje odbycia się Komisji, natomiast Komisja nie może się odbyć w razie nieprzyby-

cia przedstawiciela Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, o ile jego obecność wymagana jest przepisem § 2 ustęp 4 niniejszego zarządzenia.

§ 5.

Nieznacznej wartości przedmioty codziennego użytku lub zwykłego biurowego urządzenia, które wskutek zupełnego zniszczenia nie przedstawiają żadnej wartości sprzedażnej, zostają bez udziału Komisji Kwalifikacyjnej odpisane z księgi inwentarzowej na podstawie protokółu, stwierdzającego zniszczenie danego przedmiotu, a sporządzonego przez zwierzchnika urzędu ewent. naczelnika wydziału gospodarczego i dwóch członków urzędu, wyznaczonych w tym celu przez zwierzchnika urzędu.

§ 6.

Odstąpienie lub wymiana zbędnych przedmiotów na inne może mieć miejsce jedynie między instytucjami państwowemi, przyczem odstąpienie to lub wymiana winny być uskutecznione każdorazowo w formie aktu zdawczo - odbiorczego; niedozwolone jest natomiast odstąpienie lub wymiana z osobami lub instytucjami prywatnemi.

§ 7.

Protokóły Komisji, o której mowa w §§ 1 i 2 zaopatrzone wnioskami, zostają przedstawione władzy zwierzchniej do zatwierdzenia ewent. wydania odnośnych zarządzeń w urzędach I instancji, o ile wartość ogólna szacowanego inwentarza zbędnego lub zniszczonego przekracza wartość 300 zł.

Władze i urzędy II instancji zatwierdzają wnioski ewent. wydają decyzje w wypadkach, gdy wartość inwentarza, będącego przedmiotem protokółu Komisji Kwalifikacyjnej nie przekracza 5.000 zł.

W wypadkach, gdy szacunek przekracza 5.000 zł., wnioski i protokóły winny być przedłożone władzy centralnej do zatwierdzenia.

§ 8.

Inwentarz zbędny lub zniszczony, stanowiący przedmioty sztuki i zabytku i zakwalifikowany przez Komisję jako taki, winien być przekazany do dyspozycji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

§ 9.

Zakwalifikowany do sprzedaży inwentarz może być sprzedany wyłącznie w drodze przetargu.

Członkowie Komisji pod żadnym warunkiem nie mogą nabywać przedmiotów, zakwalifikowanych przez siebie do sprzedaży i przez nią oszacowanych.

§ 10.

O ile przetarg nie dał wyniku z powodu wysokiego szacunku, przedmioty zakwalifikowane do sprzedaży podlegają ponownemu oszacowaniu przez Komisję, celem odpowiedniego obniżenia ceny sprzedażnej.

Sprzedaż z wolnej ręki dozwolona być może jedynie w tym wypadku, gdy przetarg nie dał wyniku lub gdy wartość przedmiotu jest niższą od kosztów ogłoszenia przetargu.

§ 11.

Do wysokości szacunku nieprzekraczającego 5.000 zł. sprzedaż zbędnych przedmiotów inwentarza winna się odbywać w drodze przetargu ofertowego.

§ 12.

W razie, gdy wartość przedmiotów poszczególnych, zakwalifikowanych do sprzedaży lub razem wziętych, przekracza 5.000 zł., winna być zarządzona sprzedaż przez publiczną licytację, o której należy umieścić ogłoszenie w „Monitorze Polskim" (ewent. miejscowym Dzienniku Urzędowym) i dwóch poczytnych miejscowych pismach.

§ 13.

O mającym się odbyć przetargu, względnie publicznej licytacji, winna być każdorazowo zawiadamiana Najwyższa (Okręgowa) Izba Kontroli.

Kwota osiągnięta ze sprzedaży winna być zarachowana na dochód Ministerstwa Skarbu, względnie na dochód właściwego Ministerstwa, o ile w budżecie tego Ministerstwa znajdują się odpowiednie pozycje dochodowe (sprzedaż inwentarza, inne dochody i t. p.).

§ 14.

Przepisy niniejsze nie odnoszą się do przedsiębiorstw oraz instytucyj państwowych, posiadających własny statut i odrębną osobowość prawną, oraz do ruchomego majątku państwowego, stanowiącego przedmioty uzbrojenia, materjałów wojennych, umundurowania, taborów kolejowych i innych, zapasów materjałów i urządzeń technicznych, znajdujących się w administracji Ministerstwa Spraw Wojskowych, Ministerstwa Komunikacji, Ministerstwa Poczt i Telegrafów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Korpus Ochrony Pogranicza i Policja Państwowa) oraz Ministerstwa Skarbu (Komenda Straży Granicznej).

§ 15.

Przepisy niniejsze obowiązują od dnia 1 czerwca 1930 r.

OKÓLNIK Nr. 1570/I. U./30

w sprawie stosowania art. 614 — 617 k. p. k.

Do wszystkich władz wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu w dniu 6 czerwca 1930 r. po rozpoznaniu kasacji Pierwszego Prokuratora Sądu Najwyższego założonej w trybie art. 521 k. p. k. orzekł, iż postanowienie jednego z sądów okręgowych, położonych na obszarze mocy obowiązującej K. K. z 1903 r., zarządzające zatarcie skazania na podstawie art. 614 — 617 k. p. k., obraża powołane przepisy k. p. k.

Uzasadnienie wspomnianego postanowienia Sądu Najwyższego (Nr. II. 1 K. 465/30) brzmi jak następuje:

Zatarcie skazania jest instytucją prawa karnego materjalnego. Postanowienie bowiem zarządzające zatarcie skazania pozostaje w ścisłym związku ze skutkami złączonemi z sankcją karną, a tem samem jest w pewnym kierunku modyfikacją orzeczonej represji. Wobec tego wprowadzenie instytucji zatarcia skazania musi być zastrzeżone dla prawa karnego materjalnego, jako źródła ustawowego normującego formy i granice reakcji społecznej za naruszenie przepisów zagrożonych sankcją karną. (Patrz art. 83 proj. k. k.). Jak długo prawo karne materjalne nie unormuje warunków stosowania zatarcia skazania, innemi słowy — jak długo ustawodawca, licząc się ze wszelkiemi względami polityki kryminalnej nie zechce wprowadzić fikcji prawnej polegającej na tem, że człowiek ukarany ma być uważany za niekaranego, tak długo należy uważać, że instytucja zatarcia skazania nie może być stosowana.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż przepisy dotyczące zatarcia skazania, zawarte w ustawach procesowych, w szczególności w art. 614—617 k. p. k., odnoszą się **jedynie do postępowania sądowego, realizującego instytucję zatarcia skazania,** jako instytucję prawa karnego materjalnego i przez to prawo wprowadzoną. Należy zatem wyrazić pogląd, iż przepisy proceduralne, zawarte w art. 614 — 617 k. p. k., a dotyczące postępowania sądowego w sprawach o przywrócenie praw i w sprawach o zatarcie skazania, mają tylko o tyle zastosowanie, o ile dane prawo karne materjalne instytucje te przewidują.

Kodeks karny z 1903 r. zna tylko instytucję „przywrócenia praw" (art. 31 ust. 2) i dlatego też art. 614 — 617 k. p. k. mogą być stosowane przez sądy na obszarze mocy obowiązującej k. k. z 1903 r. w zakresie przywrócenia praw, co dla braku odnośnych przepisów prawa materjalnego na obszarach mocy obowiązującej ustaw karnych z 1852 r. i 1871 r. nie ma zastosowania na tych dwu obszarach prawnych. Natomiast k. k. z 1903 r. — w odróżnieniu od ustawodawstwa obowiązującego na obszarze mocy obowiązującej u. k. z 1852 r. (Ust. z 21 marca 1918 Nr. 108 D. p. p.) i w odróżnieniu od ustawodawstwa obowiązującego w górnośląskiej części województwa śląskiego — nie zna instytucji zatarcia skazania, nie przewiduje, na czem ta instytucja ma polegać, a wobec tego art. 614—617 k. p. k.— o ile dotyczą zatarcia skazania — nie mogą być obecnie na obszarze mocy obowiązującej k. k. z 1903 r. stosowane, jako normujące jedynie postępowanie sądowe, zmierzające do wprowadzenia w życie instytucji zatarcia skazania, o ile ta instytucja przewidziana jest przez prawo materjalne. Dopiero bowiem prawo materjalne może rozstrzygnąć cały szereg decydująco ważnych kwestyj złączonych z zatarciem skazania n. p. 1) po upływie jakiego okresu czasu od popełnienia czynu, względnie od odbycia kary dopuszczalne jest zatarcie skazania; 2) czy możliwe jest zatarcie skazania, którego skutki karne jeszcze trwają; 3) czy możliwe jest zatarcie skazania, o ile skazany został w międzyczasie skazany za inny czyn karalny; 4) czy skazanie zatarte uzasadnia recydywę czy nie; 5) czy interesowany, którego skazanie uległo zatarciu, ma obowiązek wyjawienia tego skazania, czy też nie, względnie czy ma ten obowiązek wobec sądu, a nie ma go wobec innych władz; 6) czy skazany, którego skazanie uległo zatarciu, ma być uważany za nieskazitelnego w rozumieniu ustaw, które wymagają nieskazitelności, czy też nie.

Powyższe kwestje z dziedziny prawa materjalnego, wyliczone przykładowo, wskazują w sposób wyraźny na to, że bez zakreślenia granic zatarcia skazania i bez określenia pojęcia tej instytucji przez prawo materjalne, instytucja ta stosowana być nie może, i że kodeks postępowania

karnego instytucji tej nie wprowadził na całym obszarze Państwa i wprowadzić też nie mógł. W przeciwnym bowiem razie ustawodawca musiałby znieść materjalne źródła obowiązujące w tej mierze na obszarze Państwa Polskiego, a tego nie uczynił, wprost przeciwnie wyraźnie utrzymał w mocy ustawę obowiązującą w górnośląskiej części województwa śląskiego (§ 2 p. 12 art. 1 przep. wprow. k. p. k.), stanowiąc nadto, iż w zakresie tej ustawy nawet przepisy proceduralne k. p. k., to jest art. 614 — 617 nie będą stosowane. Postanowienie o niestosowaniu tych przepisów w zakresie wspomnianej ustawy tłumaczy się tem, że niemiecka ustawa o zatarciu skazania, obowiązująca w górnośląskiej części województwa śląskiego, przekazuje decyzję o zatarciu skazania nie sądom, lecz czynnikom prowadzącym rejestry karne. Wobec tego art. 614 — 617 k. p. k. na wspomnianym obszarze nie mogły znaleźć zastosowania. Natomiast przepisy art. art. 614—617 k. p. k. zastąpiły proceduralne przepisy, a więc dotyczące postępowania w sprawach o zatarcie skazania, na obszarze mocy obowiązującej u. k. z 1852 r., gdyż na tym obszarze ustawodawstwo materjalne przewiduje — jak to już wyżej powiedziano — instytucję zatarcia skazania.

Warszawa, dnia 7 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

PISMO OKÓLNE Nr. 1252/II. A/30

w sprawie kradzieży w sądach.

Do Panów Kierowników wszystkich sądów Rzeczypospolitej Polskiej.

W ostatnich czasach zaszło kilka wypadków kradzieży, dokonywanych w sądach w czasie rozpraw i obrad sądowych, tak na szkodę członków sądu, jak i publiczności.

Tego rodzaju kradzieże przynoszą nietylko szkodę materjalną zainteresowanym, ale naruszają również powagę sądu, i dlatego Ministerstwo prosi Panów Kierowników wszystkich sądów, by stosownie do miejscowych warunków istniejących w każdym sądzie wydali właściwym woźnym sądowym odpowiednie szczegółowe wskazówki, w jaki sposób mają oni czuwać nad powierzonemi ich nadzorowi salami rozpraw, salami obrad, biurami sędziów i t. p., by nie dopuścić do wypadków kradzieży.

Szczególniej dokładne instrukcje postępowania winni otrzymać woźni tych sądów, w których niema oddzielnych przechowalni ubrań wierzchnich i gdzie wskutek tego kradzieże mogą być łatwiej dokonywane.

Warszawa, dnia 7 sierpnia 1930 r.

Minister Sprawiedliwości
St. Car

KOMUNIKAT

w sprawie zwrotu kosztów podróży w razie odwołania z urlopu wypoczynkowego.

Do wiadomości wszystkich władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 17 czerwca 1930 r. Nr. D. III. 630/1/29 zakomunikowało następujące wyjaśnienie:

Wskutek zapytania jednej z władz w sprawie wykładni art. 37 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) a w szczególności, jakie koszty podróży należy zwracać odwołanemu z urlopu urzędnikowi, oraz czy należy mu przyznawać również diety, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów oznajmia, co następuje:

Art. 37 wymienionej ustawy, dając możność odwołania urzędnika z urlopu wypoczynkowego, postanawia w drugim ustępie, że „skoro jednak następnie służba na to pozwoli, należy urzędnikowi umożliwić wykorzystanie udzielonego urlopu, a nadto zwrócić mu koszty podróży tam i zpowrotem, spowodowane nieprzewidzianem odwołaniem z urlopu, według norm ustalonych dla podróży służbowych."

Urzędnik, wyjeżdżając na czas urlopu wypoczynkowego, liczy się zgóry z koniecznością poniesienia kosztów podróży tam i zpowrotem, wobec czego odwołanie go z urlopu nie powoduje tych kosztów, lecz co najwyżej przyśpiesza koszty podróży powrotnej. Ponieważ cytowany przepis mówi o zwrocie **kosztów podróży tam i zpowrotem,** spowodowanych odwołaniem, może to mieć znaczenie w wypadku, gdy urzędnik otrzymawszy możność dokończenia przerwanego urlopu, wyjeżdża ponownie do tej samej lub innej miejscowości i tylko te koszty ponownej podróży winny mu być zwrócone, jednakże tylko najwyżej w wysokości kosztów poniesionych przez funkcjonarjusza państwowego przy pierwszym wyjeździe tam i zpowrotem. Takie stanowisko, że należy zwracać dopiero koszty **ponownego** wyjazdu, wynika także z faktu połączenia w cytowanym ustępie sprawy umożliwienia wykorzystania urlopu ze sprawą zwrotu kosztów podróży, spowodowanych odwołaniem.

O ile chodzi o rozmiar zwrotu tych kosztów podróży, należy je zwracać według norm ustalonych dla zwrotu kosztów przejazdu przy podróżach służbowych z zaznaczeniem jednak, że diety nie należą się. Przez słowa bowiem „ . . . . . koszty podróży . . . . . . według norm ustalonych dla podróży służbowych" rozumie się koszty dojazdu do dworca, koszty biletu kolejowego, koszty przewozu koleją bagażu osobistego, koszty podróży kołowej i t. p., t. j. wyłącznie te koszty podróży, które są wymienione w art. 1 pkt. 1 lit. b. i art. 5 **ówcześnie** obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. w sprawie diet i kosztów podróży funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 507 zmiana: Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 347/1922) względnie w § 2 pkt. 1, 2 i § 9 obecnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826).

KOMUNIKAT

w sprawie wykładni ustawy o opłatach stemplowych.

Do wiadomości władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Ministerstwo Skarbu, Warszawa, dnia 14-go czerwca 1930 r. L. D. V 8278/6/28. W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu umieszczona została w dziale: „Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych" następująca teza: (art. 142 i 152). Podanie, od którego opłaty stemplowej nie uiszczono, ma być mimo to załatwione, jeżeli urząd, do którego zostało wniesione, jest zdania, iż załatwienie jest **konieczne** w interesie publicznym, t. j. jeżeli urząd upatruje w załatwieniu podania korzyść **powszechną.**

Jeżeli w przypadku powyższym załatwienie podania ma jednocześnie znaczenie dla petenta ze względu na jego interes indywidualny, ujaw-

niony w sprawie **konkretnej**, jeszcze nierozstrzygniętej, to należy jednocześnie z załatwieniem zażądać dodatkowego uiszczenia opłaty stemplowej (art. 152, punkt „a" oraz ustęp drugi u. o. s. i § 170 r. w. s.).

Jeżeli natomiast w przypadku, określonym w ustępie pierwszym niniejszej wykładni podanie nie ujawnia sprawy konkretnej, z którą wiąże się indywidualny interes petenta, a jeszcze nierozstrzygniętej, to podanie jest wogóle wolne od opłaty, a mianowicie na mocy art. 142 p. 1 u. o. s.: nie należy więc żądać opłaty ani przed załatwieniem podania ani po załatwieniu (L. D. V. 8278/6/28).

KOMUNIKAT

w sprawie nabywania sprzętu i urządzeń telefonicznych w Państwowej wytwórni aparatów telefonicznych i telegraficznych.

Do wiadomości władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Minister Poczt i Telegrafów Nr. 151/R. A. Warszawa, dnia 4 lipca 1930 r. Do Pana Ministra Sprawiedliwości w miejscu. Ministerstwo Poczt i Telegrafów zmierza do całkowitego znormalizowania urządzeń i sprzętu teletechnicznego i do zorganizowania wyrobu jego w kraju.

Dla normalizacji sprzętu przy Ministerstwie istnieje Rada Teletechniczna, która już znormalizowała aparaty telefoniczne jak dla baterji lokalnej, tak i dla baterji centralnej. Te ostatnie nadają się do central ręcznych i do central automatycznych. Ministerstwo wydało zarządzenie, że do central Zarządu Poczt i Telegrafów mogą być przyłączane tylko aparaty znormalizowane jak bezpośrednio tak i przez centralki abonentów czysto prywatne, czy też instytucyj państwowych.

Jednak przy sprzedaży centralek telefonicznych szczególnie automatycznych przez firmy prywatne, które z pewnością wiedzą o tem, że aparaty automatyczne są znormalizowane, firmy te wmawiają w swych klientów, że ich instalacje mogą dobrze współpracować jedynie z ich aparatami telefonicznemi. Dotyczy to przeważnie central nieprzyłączonych początkowo do państwowej sieci telefonicznej. Niniejszem Ministerstwo prosi o wydanie zarządzeń, by przy zakupach aparatów i innych urządzeń telefonicznych były stosowane przyrządy i aparaty znormalizowane i możliwie wyprodukowane w kraju.

Zaznacza się przytem, że na większą skalę produkcję sprzętu i urządzeń telefonicznych wykonuje Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych, której wyroby uprasza się uwzględniać przy zamówieniach urządzeń telefonicznych.

BIBLJOGRAFJA.

Wyszedł z druku 3-ci zeszyt „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego". Na treść zeszytu składają się: Artykuły: prof. Gołąb: „Uwagi o ochronie posiadania de lege ferenda"; prof. Sułkowski: „Problem waloryzacji na G. Śląsku"; adw. Baumgart: „W sprawie legitymacji do skargi do Najwyż. Trybunału Administr.; Polek: „Kwestja litewska w świetle prawa międzynarodowego"; Dr. Knapowski: „Bilans płatniczy, kapitalizacja i reforma skarbowa w Niemczech"; prof. Czuma: „Problem

działania ceł w teorji ekonomji"; Dr. Windakiewicz: „Ustrój i rozrost Nowego Yorku". — Przegląd piśmiennictwa: 42 recenzyj i sprawozdań krytycznych z zakresu prawa, ekonomji i socjologji oraz bogata bibljografja odnośnej literatury polskiej i obcej. — Przegląd prawodawstwa skarbowego, karnego, cywilnego, procedury cywilnej. — Kronika ustawodawcza. — Sądownictwo: Przegląd Orzecznictwa karnego i cywilnego Sądu Najwyższego dla wszystkich ziem polskich, Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego, Orzecznictwo Mieszanego Trybunału polsko-niemieckiego. — Kronika gospodarcza i socjalna. Prenumerata roczna 25 zł. we wszystkich księgarniach.

SPROSTOWANIE.

W komunikacie w sprawie podawania daty wystawienia w pokwitowaniach kasowych i innych dokumentach, zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw. z dn. 15 lipca 1930 r. Nr. 14 na str. 357 po słowach: „w pokwitowaniach kasowych" (wiersz 15 i 16 od góry) należy dodać: „i wszelkich innych dokumentach kasowych".

Warszawa. Drukarnia Państwowa. Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości. Nr. 51833.

Cena 50 gr.

Od Administracji: Prenumerata Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości wynosi 2 zł. kwartalnie, 8 zł. rocznie.